

ולא היה ראוי אפילו שעה אחת ביום הראשון להביא בה חגיגתו – הרי זה אינו מביא קרבן חגיגה לתשלומין, לפי שאין תשלומין למי שלא היה ראוי ביום הראשון, בשעה הראויה לקרבן [ביום].

ורבי יוחנן אמר:

אף אם נטמא בלילה, נמו מביא תשלומי חגיגתו לכשיטהר, כי אף מי שלא נתחייב בראשון מתחייב הוא בשאר ימי הרגל [הכי סלקא דעתין לפרש].

הרי שדעת רבי יוחנן היא שכולן תשלומין זה לזה, ואיך אמרת שלדעתו כולם תשלומין דראשון?!

אמר מתרץ רבי ירמיה: לעולם סובר רבי יוחנן כולן תשלומין דראשון הם. אלא דשאני טומאה בראשון, שיש לה תשלומין אף שלא נתחייב, כיון דיש לה תשלומין בפסח שני. שהרי מי שהיה טמא בפסח ראשון משלימו בפסח שני, אף שלא היה

ורבי אשעיא אמר: תשלומין זה לזה, ולפיכך: אף על גב דלא חזי בראשון, הרי זה חזי [מתחייב] בשני, ולא מתורת תשלומין אלא בתורת חיוב חדש.⁽⁸⁾

הסוגיה הבאה מתבארת על פי דברי השפת אמת והחשק שלמה, ויסוד פירושם מבואר במאירי, ושיטת רש"י צריכה תלמוד.⁽⁹⁾

ותמהינן: ומי אמר רבי יוחנן הכי, שתשלומין לראשון הם, ואם לא נתחייב בראשון, וכגון שהיה חגר או טמא, שוב אינו מביא חגיגה?!⁽¹⁰⁾

והאמר חזקיה:

מי שהיה טהור בתחילת יום הראשון של חג, ונטמא באמצע היום הראשון, הרי זה מביא קרבן חגיגה לתשלומין לכשיטהר, הואיל והיה ראוי שעה אחת ביום הראשון להביא בה קרבן חגיגתו.

אבל אם נטמא בלילה של היום הראשון,

חגיגה. ובפשוטו המאירי הולך לשיטתו וסובר כשיטת הרמב"ם שכל מי ששפטור מן הראייה פטור מן החגיגה, וכיון שפטור הוא מן הראייה, כמבואר בגמרא לעיל [ד ב], כך פטור הוא מן החגיגה.

וכבר נתבאר לעיל ג א בהערות, שיסוד זה אינו מוסכם, ופשטות שיטת התוספות [ב ב ד"ה שומע] היא, שאף הפטור מן הראייה חייב בחגיגה, ואם כן לכאורה אין לנו מקור לפטור את הטמא מלשלוח קרבן חגיגתו.

אלא שמלשון התוספות [סוף ד"ה כיון] יש ללמוד שהטמא פטור מן החגיגה, שהרי הביאו אותה דרשה שלמדו ממנה לעיל על הטמא לפטורו בראייה, אף על החגיגה.

8. כתב במנחת חינוך [תפט ו]: קטן או שוטה ביום הראשון ונתגדל או נשתפה ביום השני, לדעת הסובר תשלומין לראשון, הרי הדבר תלוי בספיקו של הפרי מגדים, האם קטן ושוטה אינם בני מצוות, או שסיבת פטורם הוא מפני שאין את מי לצוות, ואינם אלא כאנוסים בראשון שחייבים בשני.

9. כתב המאירי, שאף שיטת הרמב"ם היא כשיטתו בהבנת הסוגיא, ודלא כרש"י. וכן כתבו בשפת אמת ובחשק שלמה, ובחשק שלמה הוסיף שכן משמע בירושלמי.

10. לפי פירושם של המאירי והשפת אמת בסוגיא, מתבאר, שהטמא אינו משלח קרבן